

Læreplan

Børnehuset Cassiopeia

Indholdsfortegnelse	
Fakta om institutionen	3
Hvidovre Kommunes børnepolitik	5
Hvidovre Kommunes læringsforståelse	8
Børnehuset Cassiopeias læringssyn	9
Institutionens værdier	10
Omsorg/tryghed	10
Empati	10
Engagement/nærvær	11
Anerkendelse/respekt	11
Tillid	11
Selvværd	12
Selvhjulpenhed	12
Medbestemmelse	12
Læreplanstemaer	13
Alsidig personlig udvikling	13
Sociale kompetencer	14
Sproglig udvikling	16
Krop og bevægelse	17
Natur og naturfænomener	19
Kulturelle udtryksformer	20
Børnemiljø	21
Overgange	22
Digital dannelse	23
Inklusion	25
Evaluering af læreplanen 2015	25

Fakta om institutionen.

Børnehuset Cassiopeia er en kommunal integreret institution, beliggende i syd tæt på havnen, engen og dejlige grønne områder.

Vi er et stort børnehus fordelt på 3 huse med 4 stuer i hvert hus. Stjernen som er vores vuggestuehus med børn fra 0 til 3 år. Solen og Planeten der har hver en vuggestue, en flexgruppe og 2 børnehaver. I alt sniger vi os på ca. 200 børn, men det føles ikke af så mange da vi er fordelt på tre huse, samtidig med vi er gode til at arbejde i små børnegrupper som giver ro og overskuelighed for børnene.

At have tre huse betyder også en masse varieret tilbud og aktiviteter til børnene. Vi har blandt andet vores egne turbusser og tager dagligt på tur i nær og fjernmiljøet i vores "naturpatruljer". Vi har et træværksted, hvor vores pædagog dagligt har gang i en lille gruppe børn der lærer at håndtere fx en sav eller et stemmejern. Vi har et børnekøkken, hvor børnene kan være med til at tilberede maden i huset. Vi laver mindfulness med vores børn, har førskole-grupper med de børn der snart skal gå i skole. Vi benytter dagligt vores mange ladcykler, har et stort udendørs bål multihus, hvor vi ofte har gang i mad over bål og meget meget mere.

Vores medarbejdere i Cassiopeia samarbejder på tværs af husene. Dette blandt andet også for at sikre den gode overgang for børnene. Overgangen fra vuggestue til flex/børnehave skal ske så glidende som overhovedet muligt, og dette sikre vi bedst ved, at det lille vuggestuebarn allerede har et godt kendskab til vores børnehaver, så overgangen fra vuggestue til børnehave ikke kommer til at virke skræmmende på barnet. Vi laver mange aktiviteter på tværs af husene og samarbejder om mange arrangementer hvor personale og børn får godt kendskab til hele Cassiopeia.

Cassiopeia har følgende åbningstider.

Mandag til torsdag fra klokken 06:30 til 17:00

Fredag fra klokken 06:30 til klokken 16:00

Cassiopeia holder lukket:

Mandag, tirsdag og onsdag før påske

1. maj

fredag efter Kristi himmelfart

5. juni

Mellem jul og nytår

Hjemmeside: www.cassiopeia.hvidovre.dk

Der er fuld forplejning til alle børn inkluderet i institutionstaksten.

Ledelsen .

Daginstitutionsleder Carolina Moestrup

Telefon: 4139 4055

mail: cmo@hvidovre.dk

Souschef Anni Nielsen

Telefon : 4139 4060

Mail: yan@hvidovre.dk

Om os :

Når et barn skal starte i Cassiopeia, vil det som udgangspunkt få en fast voksen (det vi kalder en prima voksen) i starten af indkøringen. Denne voksen vil have den første og tætte kontakt til barnet og dets forældre. Resten af stuen / huset vil gradvist blive introduceret for barnet når barnet selv tager initiativ eller er klar til det.

I børnehuset Cassiopeia arbejder vi med struktureret stueopdeling, med faste børn og voksne på stuerne. På den måde ved alle børn, hvem der er deres primære voksne, samt nærmeste stuekammerater. Personalet er sammensat af unge nyuddannede, gamle erfarende medarbejdere, studerende, praktikanter osv.

I vores arbejde med børnene ligger vi vægt på at være omsorgsfulde og nærværende. Vi arbejder bl.a. med den anerkendende tilgang til både børnene, deres forældre og til hinanden. Vi arbejder ud fra metoder, som passer til det enkelte barn samtidig med at kigge på hele børnegruppen.

I børnehuset Cassiopeia, arbejder vi med strukturplaner. Disse beskriver ugens aktiviteter og pædagogiske overvejelser og målsætninger. Vores formiddage er som regel planlagt med

pædagogiske aktiviteter, hvor eftermiddagen er prioriteret til børnenes frie leg. Vi udarbejder nye strukturplaner hver 3 måned da vi følger årstiderne / vores årshjul.

I Cassiopeia har vi en del traditioner som vi er glade for. Vi afholder blandt andet sommerfest, høstfest, julefest og bedsteforældredag. Vi tager på Bondegårdstur en gang om året, koloni, holder afslutningsfest for de store børn der rykker videre i fritidshjem og meget mere.

Hvidovre kommunes børnepolitik.

Der henvises til Hvidovre kommunes hjemmeside.

Hvidovre kommunes læringsforståelse på 0-6 års området

Synet på børn og børns læring tager udgangspunkt i en forståelse af barnet som værende aktivt lærende. Barnet forstås som socialt kompetent med en medfødt evne til at kommunikere med omverdenen og til at indgå i sociale sammenhænge. Barnet tilegner sig viden, færdigheder og erfaringer gennem aktive handlinger og barnet medvirker dermed til egen identitetsdannelse og læring.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet afspejler dette læringssyn, ved at kommunikationen foregår ligeværdigt og anerkendende, og altid med et nysgerrigt fokus på, hvad der er barnets intention og behov. Selvdannelse, selvværd og læringslyst kommer af at deltage, bidrage og øve indflydelse i fællesskabet.

Leg er basal for barnets udvikling og egen meningsdannelse. Derfor foregår læreprocesserne i dagtilbuddet primært gennem deltagelse i sociale aktiviteter med legen som omdrejningspunkt.

Den lærende leg er karakteriseret ved at være meningsfuld for barnet, nyskabende, kreativ og præget af sociale interaktioner og variationer. Legen bliver i dette perspektiv også en dannelsesproces, som fremmer barnets alsidige udvikling, selvværd og selvstændighed.

Læringsprocesser i dagtilbud udspiller sig hovedsageligt i tre læringsrum:

Pædagogiske planlagte tiltag og aktiviteter, hvor det pædagogiske personale arbejder bevidst og reflekteret med at sætte læringsprocesser i gang. Personalet går så at sige forrest.

Spontane pædagogiske tiltag og aktiviteter, hvor læringsprocesserne inspireres af det, der er meningsfuldt lige nu. I disse læringsprocesser går børn og det pædagogiske personale billedligt talt ved siden af hinanden.

Leg og samvær med børn og pædagogisk personale, hvor læringsprocesserne overvejende inspireres af børnekulturen, børnene og det de er mest optaget af med hinanden. Her går børnene forrest. Det pædagogiske personale har her en mere iagttagende rolle og træder til, hvis der er brug for støtte eller inspiration til børnenes leg.

I dagtilbuddene organiserer og strukturerer det pædagogiske personale de tre læringsrum ud fra en reflekteret pædagogfaglig viden om og forståelse af, hvordan børn trives, udvikles og lærer.

Der skabes inkluderende læringsmiljøer, der værdsætter børns forskelligheder og som giver alle børn mulighed for deltagelse, så også børn i udsatte positioner opnår samme muligheder for personlig udfoldelse og læring, som deres jævnaldrende.

Børn tilegner sig de læringsmuligheder, de møder i dagtilbud på deres egen måde. Ved at iagttage børnene kan det pædagogiske personale lære om og lade sig inspirere af børnenes forskellige interesser, erfaringer og forudsætninger, når der planlægges læringsprocesser og arrangeres læringsmiljøer.

Det pædagogiske personale er i løbende dialog med forældrene om, hvordan dagtilbud og forældre i fællesskab, kan understøtte barnets udvikling, trivsel og læring – med udgangspunkt i barnets ressourcer.

1.4 Børnehusets Cassiopeias Læringssyn

I arbejdet med børnenes læring tager Børnehuset Cassiopeia udgangspunkt i småbørnspædagogikkens traditionelle brede læringsbegreb. For os betyder det, at der altid i hverdagen, i samværet, i børns lege og i de pædagogiske aktiviteter – er mangfoldige læreprocesser tilstede – og at denne læring er forbundet med de fællesskaber som børnene indgår i.

Derfor har vi også særlig fokus på de børn som ikke selv er så aktive i forhold til deltagelse i fællesskaber, og vil arbejde aktivt på at inddrage alle børn i lærerige fællesskaber.

Og vi skal være opmærksomme, analyserende og involverende med henblik på at bidrage til kompetente børnefællesskaber med åbne deltagelseskulturer.

I det didaktiske arbejde med børnenes læring skal vi være særligt opmærksomme på børnenes engagerede deltagelse og oplevelse af anerkendelse. Vi skal hjælpe hinanden med at justere aktiviteterne og hverdagens rutiner og samvær, med henblik på at opnå børnenes engagerede deltagelse. I Børnehuset Cassiopeia er anerkendelse, at voksne møder børn med rummelige handlemønstre.

I børnehuset Cassiopeia er vi opmærksomme på at de voksne skal tilbyde børnene dialogisk samvær, med fokus på børnenes bidrag og udveksling af oplevelser.

Vi lader børnene udtrykke deres oplevelser og understøtter dem i at udtrykke sig på flere måder fx i fagte sange, fortællinger, tegninger og temalege.

Vi har en særlig opmærksomhed på de børn som ikke af sig selv er sprogligt aktive. Det er de voksnes opgave at udfordre og understøtte disse børns sprog, sproglige udvekslinger og fortællinger.

Institutionens værdier.

2.1 Omsorg/Tryghed:

Vi skal sørge for at børnene har det godt og at de basale behov er dækket. Vi giver gerne kram, knus og trøster barnet, når der er brug for det. Dette er med til at skabe glade og trygge børn. Små børn har brug for rutiner/ traditioner og forudsigelighed for at føle sig trygge, derfor har vi fokus på gentagelser. Dette kan skabe grundlaget for præsentation og modtagelse af nye ting.

De større børn støtter, opmuntrer og motiverer vi til at udforske verden og lære nye ting ud fra deres egen formåen.

Vi vægter kontinuitet blandt de voksne, der er sammen med barnet. Når nye børn starter i Cassiopeia eller når børnene rykker internt mellem husene jf. Cassiopeias funktions-opbygning, tilstræber vi, at det er de samme voksne barnet er sammen med i starten af barnets tid i institution. Dette skaber den basale tryghed for barnet til at udforske og udvikle sig.

Efter noget tid vil hele stuens personale varetage den daglige kontakt med såvel barnet som forældrene.

For at sikre barnets behov afholder Cassiopeias ansatte en opstartssamtale med helt nye forældre samt en overgangssamtale ved interne ryk, dette for at skabe indsigt i barnets almene tilstand, vaner og eventuelle udfordringer.

2.2 Empati:

Vores udgangspunkt for det pædagogiske arbejde i Cassiopeia er at se virkeligheden ud fra barnets perspektiv, vi arbejder i øjenhøjde og ser barnet på dets niveau. Vi tilstræber ligeværdige oplevelser og er sammen med børnene. Vi forsøger at sætte os i barnets sted og sætte ord på børnenes følelser overfor de andre børn. F.eks. hvis et barn slår et andet barn, siger vi: ” prøv at se hun bliver ked af det når du slår”. Eller hvis et barn gerne vil indgå i en social relation, men har vanskeligt ved at blive optaget i fællesskabet, sætter vi ord på de følelser som barnets viser enten ved at barnet bliver ked af det, begynder at drille, trækker sig tilbage osv. Vi er opmærksomme på at børnene spejler sig i de voksne og forsøger at vise børnene hensigtsmæssige adfærdsmønstre og samspilskoder gennem egen ageren.

2.3 Engagement/Nærvær:

Vi er til stede sammen med børnene både fysisk og mentalt. Når vi agerer sammen med børnene, skal det afspejle sig, at vi gerne vil det vi gør.

Vi vægter i vores arbejde med børnene, at være aktive medspillere. At være aktiv medspiller betyder ikke kun at deltage fysisk i alle aktiviteterne men også ved at være til stede og guide samt opmuntre børnene i legen. F.eks. ved at nikke anerkendende, have øjenkontakt eller verbalt. På denne måde anerkender vi børnenes leg vi er opmærksomme voksne og kan være på forkant med forskellige udfordringer som børnene møde gennem deres leg. Vi prioriterer bl.a. mindre grupper i aktiviteter for at skabe rum for fordybelse.

2.4 Anerkendelse/respekt:

Vi respekterer barnets egen mening og at de sommetider vil noget andet, end vi vil. Vi har forståelse for børnenes forskellighed og at de kan se tingene ud fra forskelligt perspektiv. Vi ved også, at vi som voksne ser børnene ud fra forskelligt perspektiv.

Vi forsøger altid at undgå at begrænse barnets initiativ og skælde ud over uhensigtsmæssig adfærd idet vores grundopfattelse er, at barnets adfærd er afspejlet i barnets livsvilkår og generelle udviklingsmønstre.

Vores hensigt er altid at opstille alternative muligheder for børnene hvis de er på vej ud i en situation som vi via vores voksenperspektiv vurderer at barnet ikke kan håndtere, på denne måde oplever barnet sig ikke begrænset i sin udtryksform men anerkendt for sine følelser.

Vi anerkender børnenes følelser og prøver ikke at tillægge børnene vores egen følelse eller overtage barnets følelse.

2.5 Tillid:

Vi har en grundlæggende tro på, at vi alle vil hinanden det bedste og at vi handler ud fra de forudsætninger, vi har hver især.

Derfor vil vi ikke bremse barnets handling, før den sker, vi har tillid til, at barnets hensigt er god og afventer derfor situationen.

Vi accepterer barnet og sætter krav efter dets formåen.

Vi har stort fokus på at børnene er trygge og derved opnår tillid til os. Samtidig vægter vi et godt forældresamarbejde, med stor grad af åbenhed og ærlighed. Forældrenes tillid til os er vigtig i forhold til samarbejdet med deres børn.

2.6 Selvværd:

Vi støtter op om barnet i hverdagen, så det derigennem kan skabe troen på sig selv og det, at de er vigtige.

Vi arbejder med, at der ikke er vindere og tabere, alle har deres vinkel på sagen. Det ene barns oplevelse, er ikke bedre end det andet.

Vi accepterer børnene, ser forskellighederne og skaber plads til at de kan være sig selv.

2.7 Selvhjulpenshed:

Vi vægter selvhjulpenshed højt gennem medbestemmelse og bakker op om børnenes selvstændighed.

Vi giver lov og tid til at kunne selv, dette skaber udvikling for barnet. Vi støtter op om og vejleder barnet på det niveau barnet er. På denne måde føler barnet sig som aktiv deltager i sit eget liv. Vi vægter samarbejde med forældrene om dette og opfordrer dem til at tage aktiv del i støtte op deres barns selvhjulpenshed. Vi opfordrer børn til at deltage i praktiske opgaver så som dække borde forberede mad tage tøj af og på, bære ud af bordet...

2.8 Medbestemmelse:

Vi mener at børnene skal tage aktiv del i deres eget liv. På den måde kan barnet mærke at JEG betyder noget, JEG kan selv være med til at bestemme hvad jeg har lyst til. Dette skaber selvværd og selvtillid for barnet. I Cassiopeia afholdes der samlinger med børnene hvor børnene høres i forhold til de aktiviteter der skal ske. Børnene har derudover mulighed for at melde til fra forskellige aktiviteter

Læreplanstemaer

Der er i Cassiopeia blevet arbejdet målrettet med de 6 læreplanstemaer, nedenstående viser et udsnit af hvordan arbejdes med "alsidig personlig udvikling, Sociale kompetencer, Sproglig udvikling, Krop og bevægelse, Naturen og naturfænomener samt Kulturelle udtryksformer og værdier

3.1 Alsidig personlig udvikling:

Indenfor barnets alsidige udvikling har omdrejningspunktet for Cassiopeia være personalets arbejde med børnenes selvhjulpenhed i garderoben. Arbejdet opstartes i vuggestuen og videreføres i flexgrupperne samt i børnehaveafsnittene.

Læreplanstema	Alsidig personlig udvikling "garderoben"
Udvalgte mål	vuggestuen At børnene oplever at der er ro og rum til fordybelse. At børnene oplever at der er plads til læring til selvhjulpenhed. At børnene oplever at de voksne har tid til at støtte og vejlede. Flex/Børnehaven At børnene opnår selvhjulpenhed og får lyst til at lære at gøre tingene selv. At børnene lærer at vente på tur At børnene selv lærer at holde orden på deres ting i garderoben.
Metoder og aktiviteter	Vuggestuen: Vi bestræber os på, at der ikke er for mange børn i garderoben. Den voksne støtter og kommunikerer tydeligt til barnet hvad der skal ske, således at ord og handling følges ad. Den voksne er nærværende og i børnehøjde med barnet.

	<p>Den voksne fokuserer på at skabe en rar atmosfære, hvor der er tid til at det enkelte barn kan få hjælp og støtte til af- og påklædning.</p> <p>Flex/Børnehaven</p> <p>Vi strukturerer tidsrummet mellem frokost og legeplads, således at børnene kommer i garderoben i små grupper.</p> <p>At de voksne understøtter og roser børnenes forsøg på selvhjulpenhed.</p> <p>At vi viser børnene opmærksomhed og vender tilbage/hjælper når vi har lovet dem det.</p> <p>At vi fortæller børnene om ansvar for deres ting og at de lærer at passe på dem.</p>
Tegn	<p>Børnene udvikler selvhjulpenhed, og bliver bedre til at få tøjet af og på.</p> <p>Konflikterne i garderoben mindskes.</p> <p>At børnene selv tager tøj på og viser glæde og stolthed ved det.</p> <p>At børnene viser tillid til de voksne og gerne venter på tur.</p> <p>At børnehavebørnene selv holder orden på deres ting og passer på dem</p>
Dokumentationsmetoder	<p>At vi beskriver børnenes udvikling eks via TRAS.</p> <p>Vi bruger praksisfortællinger som del af den pædagogiske hverdag, med henblik på den faglige refleksion.</p> <p>Vi holder overgangsmøder om Børnenes alsidige personlige udvikling.</p> <p>Filmer og tager billeder med henblik på at få øje på den positive udvikling hos barnet.</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>. Der evalueres løbende på stuemøder/personalemøder, hvor hver enkelt medarbejder på stuen bidrager med deres oplevelser og iagttagelser og byder ind med handlemuligheder.</p> <p>Efter behov opsamles og inddrages det øvrige personale i husene til personalemøderne.</p>
Opfølgning	

3.2 Sociale kompetencer

Omkring læreplanstemaet, sociale kompetencer, har vi valgt at rette fokus mod det gode måltid idet vi mener at måltidet og måltidspædagogik i høj grad udvikler barnets sociale færdigheder og kompetencer.

	Sociale kompetencer
	<i>"Det gode måltid"</i>
Udvalgte mål	<p>At børnene bliver præsenteret for forskellige typer af mad og at de derved oplever madmod (at børnene tør smage på forskellige typer mad).</p> <p>At børnene er aktiv deltagende, selvforvaltende og medansvarlige for at skabe det gode måltid.</p> <p>At børnene oplever at de bliver set, hørt og udfordret. Samt at der er en følelse af samvær, nærvær og fællesskab.</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Vi samtaler med børnene og giver plads til dialog med hinanden.</p> <p>Børnene opnår viden om maden ved hjælp af billeder af det kød vi spiser (gris, ko, kylling, fisk), små skåle med ingredienser fra måltidet (krydderier, korn, ris, m.m.) og når vi taler sammen om maden.</p> <p>Dagens/ugens "hjælper" dækker bord og hjælper til. Det enkelte barn øser selv mad op og hælder mælk/vand i sin kop.</p> <p>Børnene hjælper hinanden.</p>
Tegn	<p>Når børnene viser madmod.</p> <p>Når børnene i relevante sammenhænge er aktive under måltidet og uden opfordring sender maden videre og småsnakker om maden og andre emner men under rolige omgivelser.</p> <p>Når børnene genkender de ingredienser der er i maden og ved hvad de spiser.</p> <p>Når måltidet bliver en genkendelig aktivitet for børnene</p>

Dokumentationsmetoder	<p>Der nedskrives iagttagelser og observationer af aktiviteten. Der tages billeder af f.eks. dagens/ugens "hjælper" eller af selve måltidet. Der laves bordplaner med eks. Billeder af børnene Der er synlige madplaner hængt op i institutionen.</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Personalet følger løbende med i hvordan hvert barn trives, og hvordan børnegruppen har det med hinanden.</p> <p>Personalet benytter fortællinger/iagttagelser til formidling.</p> <p>På personalemødet er det et fast punkt at se på børnenes sociale trivsel, da det har stor betydning for alle indsatsområder.</p>
Opfølgning	

3.3 Sproglig udvikling

I Cassiopeia er vi meget optaget af at skabe så gode muligheder for børnene som overhovedet muligt. I forbindelse med at styrke børnenes sproglige udvikling er vores omdrejningspunktet "at skabe et trygt læringsmiljø" gennem opdeling af børnene i mindre grupper hvor vi kan målrette den pædagogiske indsats.

Læreplanstema	Sproglig udvikling "Små grupper"
Udvalgte mål	<p>At opnå større mulighed for fordybelse for det enkelte barn. Mindske støj og uro ved at skabe mindre børnemiljøer. At give de voksne en større mulighed for nå alle børn udviklingsmæssigt og sprogligt. At styrke venskaber. At hvert barn for følelsen af at tilhører et fællesskab. At alle børn bliver set, hørt og udfordret At vi giver mulighed for pædagogiske aktiviteter der er målrettet en bestemt gruppe børn.</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Vi opdeler børnene i mindre grupper ud fra de forskellige pædagogiske aktiviteter. At vi i vores strukturplaner på forhånd har lavet de "små</p>

	<p>grupper". At børnene bliver opdelt også på ture.</p>
Tegn	<p>Når børnene har fået en sproglig forståelse af, hvilken aktivitet og gruppe de skal de forskellige dage, og med hvilke voksne. Når vi kan se at børnene opsøger hinanden fra gruppen og derved skaber nye relationer. At deres fokus og deres evne til at fordybe sig udvikles. At vi får sat hurtigere ind ved børnenes sproglige vanskeligheder.</p>
Dokumentationsmetoder	<p>Plancher med fotos samt pædagogiske beskrivelser af aktiviteterne i gruppen. At vi gennem praksisfortællinger oplever at børnene udvikler sig sprogligt. At vi laver TRAS samt familiestyrelsens sprogttest. Iagttagelse og observationer med henblik på refleksion.</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Vi udarbejder TRAS-skemaer på børn i Børnehuset Cassiopeia. På stuemøder opsamles der iagttagelser og vurderes på, om vi skal anbefale indstilling til talepædagog. Dette sker altid i samarbejde med barnets forældre med øje på om barnet er i trivsel. Iagttagelser og praksisfortællinger gælder for alle børn.</p>
Opfølgning	

3.4 krop og bevægelse

I Cassiopeia arbejder vi struktureret og målrettet med bevægelse som udtryksform.

Vi planlægger, gennemfører og evaluerer de aktiviteter som igangsættes således at der løbende kan ske justeringer af aktiviteterne alt efter børnenes interesser og niveauer.

Vi arbejder med krop og bevægelse både i vuggestuen, flexgrupperne og i børnehaven og stiler mod at give børnene et naturligt forhold til forskelligheder og bevægelse generelt.

Læreplanstema	Krop og bevægelse "aktiviteter i et læringsmiljø"
Udvalgte mål	Give børnene en forståelse af at krop, bevægelse og sundhed

	<p>hænger sammen.</p> <p>Skabe kropsbevidsthed, gøre det naturligt og sjovt at svede og udfordre sig selv.</p> <p>Styrke de sociale kompetencer gennem fysisk leg.</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Rytmik og forhindringsbaner i vuggestuen</p> <p>Sang og sanglege.</p> <p>Projekter med kropsforståelse.</p> <p>Læser om emnet, taler om sundhed, sund mad</p> <p>Er dagligt på legepladsen, både vuggestue, flex og børnehave.</p> <p>"Slås"-projekt i børnehaven</p> <p>Afslapning og massage</p> <p>Hygiejne prioriteres højt og børnene inddrages mest muligt</p>
Tegn	<p>At barnet naturligt fysisk udfordres af omgivelserne, bruger kælkebakke, balancebom, skiftende terræn osv.</p> <p>At det viser glæde ved flere forskellige fysiske aktiviteter</p> <p>At det selv er opsøgende eller initiativtagende til leg og bevægelse</p> <p>At det efterspørger en særlig aktivitet</p> <p>At evt. modstand minimeres efterhånden som barnet oplever sejre</p> <p>At børnene kan udtrykke sig ved hjælp af kroppen</p>
Dokumentationsmetoder	<p>fotodokumentation</p> <p>plancher</p> <p>skriftlig dokumentation</p> <p>iagttagelse og praksisfortælling</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Der evalueres løbende på stuemøder, hvor hver enkelt medarbejder på stuen bidrager med deres oplevelser og iagttagelser og byder ind med handlemuligheder.</p> <p>Efter behov opsamles og inddrages det øvrige personale i husene til personalemøderne.</p>

	Ligeledes, hvis der er behov for det, afsættes der tid til samtale/samtaler med forældrene ud over den ene gang om året, som alle tilbydes
Opfølgning	

3.5 Natur og naturfænomener

Cassiopeia er en institution der nyder at bevæge sig udendørs i naturen. Vi har og er stadig så heldige at vi har en bus som betyder at vi kan drage på længere ture.

Mange af busturene foregår på tværs af husene og bussen er i forhold til Cassiopeias forholdsvist nye sammenlægning det fælles 4. Det var derfor naturligt for os at inddrage busture som et fokus område i læreplanstemaet omkring natur og naturfænomener.

Læreplanstema	Natur og natur fænomener <i>"busture"</i>
Udvalgte mål	<p>At børnene for mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen og udvikle respekt for den og vores miljø.</p> <p>At Børnene oplever naturen som rum for leg og fantasi.</p> <p>Børnene skal have mulighed for at få mange forskelligartede erfaringer i naturen samt kendskab til de 4 årstider.</p> <p>At børnene får kendskab til de 4 elementer ild, vand, luft og jord samt kendskab til dyr og planter.</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Børnene er ugentligt på busture ud i naturen.</p> <p>Vi planlægger "udedage" så alle aldersgrupper kommer ud.</p> <p>I børnehaven anlægger vi nyttehaver om foråret som børnene har ansvaret for at passe med voksen støtte.</p>
Tegn	<p>At børnene nyder at være på legepladsen og hurtigt lader sig optage af aktiviteter udenfor.</p> <p>At de glæder sig til at komme på ture og aktivt deltager i planlægningen af turenes forløb.</p> <p>At børnene gerne melder sig til pasningen af nyttehaven og er aktivt deltagende.</p>
Dokumentationsmetoder	<p>Der laves fotodokumentation fra ture og lign.</p> <p>At strukturplanen indeholder planlægning omkring naturen.</p> <p>At planter og blomster gror og trives og at børnene for lov at</p>

	sanse både i duft og i smag.
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Personalet taler med børnene om deres oplevelser i naturen og iagttager deres reaktioner.</p> <p>Turene evalueres på personalemøder og der bliver afholdt bus møder ca. hver 3. måned.. Ture på tværs af husene evalueres og bringes med til disse bus møder.</p>
Opfølgning	

3.6 Kulturelle udtryksformer og værdier

I Cassiopeia arbejder vi med traditioner således at børnene får indsigt omkring både de danske og andre kulturer. Vi arbejder ofte projektorienteret med traditionerne således at børnene får mulighed for at være nysgerrig og fordybe sig i projekterne.

Læreplanstema	Kulturelle udtryksformer "traditioner"
Udvalgte mål	<p>Vi vil give børnene mulighed for at lærer om vores kultur og traditioner.</p> <p>Give børnene forståelse af andres kulturer.</p> <p>At børnene lærer at have respekt for forskellighed.</p> <p>Vi vil inspirere til kunstneriske og kulturelle oplevelser.</p> <p>Skabe mulighed for et skabende læringsmiljø.</p> <p>At børnene får kendskab til moderne medier og kan bruge det som et læringsredskab.</p> <p>At børnene lærer om etik.</p>
Metoder og aktiviteter	<p>Vi holder fast i årstidens traditioner såsom fastelavn, påske, jul, fødselsdage, sommerfester. m. m</p> <p>Aktiviteter og forløb med kulturelle temaer.</p> <p>Benytter os af ressourcer fra forældrene.</p> <p>Inviterer til bedstedag, forældre kaffe m.m.</p> <p>Afholder fødselsdagsfest i hele Cassiopeia hvert år, med</p>

	aktiviteter for både vuggestue, flex og børnehave.
Tegn	<p>Børnene er nysgerrige og eksperimenterende.</p> <p>Børnene benytter de tilgængelige materialer.</p> <p>Børnene bruger forskellige udtryksformer og deres fantasi.</p> <p>Børnene udtrykker kendskab til kultur, højtider og traditioner.</p>
Dokumentationsmetoder	<p>Fotos, plancher</p> <p>Ferniseringer/udstillinger</p> <p>Fester</p> <p>Optrædener</p> <p>"Kaffedage"</p>
Analyse/vurdering af den indsamlede dokumentation	<p>Personalet i børnehaverne taler med børnene om, hvad de synes om aktiviteterne. Hvad de kunne tænke sig var anderledes. De har mulighed for denne snak spontant eller til den daglige samling. I vuggestuerne bliver der brugt meget iagttagelse og observationer for at vurdere børnenes læring og udvikling i de givne aktiviteter. Personalet evaluerer løbende på stuemøder.</p> <p>Fællesarrangementer for alle i huset/husene evalueres lige efter afslutning af arrangementet/projektet til personalemøderne.</p>
Opfølgning	

4. Børnemiljø

Børnene i Cassiopeia har ret til et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Børnemiljøet skal ses i sammenhæng med Cassiopeias overordnede værdier samt pædagogiske læreplan.

Vi mener at det gode børnemiljø burde indeholde følgende forudsætninger:

Fysiske børnemiljø:

Et sted med god beliggenhed i grønne områder og med havnen tæt på.

Et sted med god plads til bevægelse både inde og ude.

Et sted med gode rammer til fordybelse.

Et sted med udfordring af børnenes motoriske udvikling.

Et sted med mulighed for rytmik i gymnastiksal.

Et sted med plads til opdeling af børnene i små grupper.

Et sted hvor vi har "sportsuge" som temauge

Et sted med fodboldturneringer

Et sted hvor bevægelse, krop og sundhed er en del af vores hverdag.

Psykiske børnemiljø:

Et sted hvor børnene trives.

Et sted hvor man kan grine.

Et sted hvor man kan blive set og hørt.

Et sted med forudsigelighed og genkendelse.

Et sted hvor der er omsorg, tryghed og nærvær.

Et sted hvor børnene er inkluderet i et kompetent fællesskab.

Et sted hvor man møder imødekommende og engagerede personaler.

Æstetiske børnemiljø:

Et sted hvor børnenes udsmykning er synlig.

Et sted med traditioner.

Et sted med god atmosfære.

Et sted med mulighed for forskelligartede oplevelser.

Et sted med legemuligheder, som vækker barnets nysgerrighed.

5. Overgange

Overgange fra hjem til institution:

I børnehuset Cassiopeia afholder vi en introduktionssamtale inden barnets start. Der er udarbejdet en tjekliste med spørgsmål der er gode at stille forældrene inden start.

Det er den daglige leder der har ansvaret for at informere personalet om ny indskrevne børn.

Personalet har ansvaret for at sende velkomstbrev, pjece samt tilbud om introduktionssamtale til forældrene.

Interne overgange:

Fra vuggestue til børnehave.

Der startes 4 uger før opstart, med fast plan for overgangen.

Vuggestuen har ansvaret for at tage kontakt til flex/børnehave, for i fællesskab at aftale besøg.

Der skal aftales minimum et besøg om ugen.

De sidste 14 dage aftales der at barnet spiser med, deltager på ture m.m.

Barn og forældre skal komme på besøg i flex/børnehaven inden opstart.

Flex/børnehave tilbyder en introsamtale til nye børn/forældre og hvis behovet er der inviteres personalet fra barnets stue i vuggestuen med til introsamtalen.

Fra flexgruppe til børnehave:

De sidste 14 dage aftales der, at barnet spiser med, deltager på ture m.m.

Hvis der afholdes afslutningssamtale med forældrene, inviteres personale med fra børnehaven.

Overgang fra børnehave til fritidshjem/SFO/skole:

Der vil blive arrangeret besøg til alle fritidshjem/SFO vi levere børn til.

Solen og Planeten aftaler distriktsmøde i september med Langhøjskolen og Engstrandskolen

Det prioriteres at Cassiopeia deltager i arrangementer for alle børn, på deres respektive skole. Til Dansborgskolen, hvor der ofte kun er få børn, vil et personale fra enten Solen eller Planeten deltage.

Der vil blive arrangeret besøg i børnehaveklasserne både efterår og forår.

Der afholdes forældresamtaler om efteråret. Er man i tvivl om et barns skoleparathed, afholdes der en ny samtale i januar/februar

6. Digital dannelse

Vi skaber pædagogisk udvikling med I-pad og digitale medier.

Når vi ansatte anvender digitale medier i vores pædagogik, udvikler børnene kreativitet og skaber nye værdifulde muligheder i leg, læring og fællesskaber.

I Cassiopeia opfatter vi I-paden på lige fod med vores andre redskaber, aktiviteter mm. Hvidovre kommune har som en del af deres kvalitets løft, en vision om at IT skal blive en naturlig del af børnenes hverdag i institutionerne.

IPad med god samvittighed:

Det første trin er at beslutte sig for, at en I-pad er noget, vi kan bruge med god samvittighed. For nogle voksne, er I-paden et symbol på spil der ikke gør andet end at underholde vores børn. Men en I-pad er meget mere end det. Den er et genialt læringsredskab, som kan give børn god viden om mange ting, og som samtidig forbereder dem til at blive verdensborgere i en digital tidsalder.

At lære at navigere i menuer og bjælker, at trykke på knapper og få ting til at ske på en skærm – er alt sammen vigtige færdigheder for nutidens små børn, der jo skal bruge computere resten af livet.

Hvad har vi gjort:

Vi har lavet en I-pad arbejdsgruppe som består af 2 ansatte fra hvert hus, samt en ledelsesperson.

Denne gruppe deltager på forskellige workshops, inspirations kurser, forvaltningens tema dage mm. Vi mødes til arbejdsgruppemøder, hvor vi videns deler, og diskuterer generelle emner indenfor børn og IT.

I-paden er **ikke** kun en spillemaskine. Vi pædagoger kan anvende gode udvalgte apps, så børnene kan lege sig til lære- og skrive forberedelse, læringsspil, farver, mængder, former og figurer. Ofte sidder vi med et eller flere børn, og har en god dialog med børnene omkring den udvalgte app.

Ud over den interaktive del, ser vi også mange andre gode læreprocesser når vi tager I-paden i brug. Som udgangspunkt, bruges I-paden kun sammen med en voksen. Børn får mest ud af lærings apps, når de er i dialog med en voksen. Men, i Cassiopeia, må nogle børn godt gøre brug af I-paden i en ikke-voksen styret aktivitet. Når dette sker, har vi ansatte gjort os klar over, hvorfor lige præcis denne gruppe gerne må sidde alene. Det kan udefra godt se ud som en ligegyldig aktivitet, men dykker man ind i pædagogikken, er der en velovervejede grund til hvorfor denne aktivitet er vigtig. Vi dyrker fællesskaberne. Vi dyrker at nogle børn kan have svært ved at indgå i en relation med andre, men pludselig opstår der et fællesskab om I-paden som for det enkelte barn er en stor og måske sjældent succes. Børn sidder aldrig i en ligegyldig leg omkring vores I-pad. Der er altid en faglig funderet dokumentation bag. Er du som forældre i tvivl om vores aktiviteter eller begrundelser af dem, må du endelig altid spørge os

Mere end bare gode apps.

I Cassiopeia skal vi i gang med et stort "børn og billeder" projekt. Vi vil i de næste måneder, arbejde med at børn får et bredere kendskab til at tage billeder af deres hverdag. De skal arbejde med kameraer, fremkalde billederne, evt lave plancher. Og vi skal tale billeddannelse. Hvad er ok at tage billeder af, og hvordan. Løbende vil projektet tage form af dokumentation på væggene, hvor børnene i en kortere eller længere proces, har været aktiv deltagende.

7. Inklusion

I Cassiopeia definerer vi inklusion som:

"Alle børn i Børnehuset Cassiopeia har krav på et forpligtende fællesskab, som vi ved hjælp af viden om egen praksis og daglige refleksioner sikrer. Der hvor rammerne ikke giver denne mulighed, sparrers der med inklusionspædagogen eller der søges ekstern sparring fra vejlederteamet for på den måde at sikre optimale muligheder for det enkelte barn."

Vi tilrettelægger det pædagogiske arbejde så børnene kan deltage på hver deres niveau – og med den nødvendige hjælp. De voksne må være rummelige og sikre, at det pædagogiske arbejde tilrettelægges på en sådan måde, at fællesskabet kan rumme det enkelte barn eller gruppen.

Børn i udsatte positioner.

Der kan opstå situationer i et barns liv, hvor der er brug for ekstra omsorg eller særlig indsats. Det kan være børn der i en kort periode er mere sårbare pga. start i flex/ børnehave, skilsmisse eller dødsfald i familien. Det kan også være børn med diagnoser, børn med sproglige, motoriske sociale følelsesmæssige eller andre udfordringer.

Når vi i Børnehuset Cassiopeia får kendskab til et barn i en udsat position, sikrer vi at alle voksne ved at dette barn har behov for særlig støtte og omsorg i en periode og at der bliver udarbejdet en handleplan, hvis der er behov for dette.

Det kan være en forældre der kommer og fortæller om f.eks. et dødsfald i familien. Vi er nu særlig opmærksomme på dette barn. Hvad har barnet brug for? Hvilken indsats skal vi sætte i værk? Børn reagerer forskelligt og det er derfor vigtigt at have øje for dette. Nogle børn bliver stille, triste og kede af det. Nogle børn bliver vrede og voldsomme. Nogle har brug for at snakke og blive forstået. Her er det vigtigt, at vi ser barnet. Her er det vigtigt, at vi ser barnet, tilbyder i en periode mindre børnegrupper som barnet trives i og derved øger tryghedsfølelsen hos det enkelte barn og derved opnår vi at barnet får den rette omsorg.

8. Evaluering 2015

Personale og ledelse har siden sammenlægningens start i november 2012 arbejdet med at udarbejde en helt ny læreplan for Cassiopeia.

Arbejdet med læreplanen har været en vekslen mellem inddragelse af alle ansatte og inddragelse af repræsentanter fra alle tre huse.

I forbindelse med at udarbejde Cassiopeias læringsforståelse koblede vi en konsulent på arbejdet og fik sammen med konsulenten gennemarbejdet læringssynet således at det gav mening for alle ansatte. Både medarbejdere og ledelse blev udfordret på egne holdninger og etik og der har gennem hele forløbet været nogle rigtig gode drøftelser.

Læreplansgruppen, der bestod af en daglig leder og personalerepræsentanter fra de tre huse, har haft til opgave at drøfte hverdagslivstemaerne, inddrage deres kollegaer i arbejdet via debatter på personalemøder samt lave det skriftlige materiale på baggrund af de drøftelser og den feedback som gruppen modtog.

Afsnittet omkring overgange, børnemiljø og digitaldannelse er udarbejdet af arbejdsgrupper, igen på tværs af de tre huse hvor deres primære opgave har været at lave et udkast til Cassiopeias arbejdsgange i forhold til disse emner. Udkastet er efterfølgende blevet drøftet på personalemøderne og derefter justeret således at alle ansatte blev inddraget i arbejdet.

Forældrebestyrelsen er inddraget løbende i processen bl.a. er læringsforståelsen blevet gennemgået og bestyrelsen har fået udleveret udkast af hele læreplanen således at de kunne kommenterer indholdet.